

MOGUĆNOSTI NAPLATE ZA VODIČE KOJI SE VOĐENJE OSNOVNA DJELATNOST

Za vodiče koji se vođenjem bave profesionalno (vođenje je osnovna djelatnost) zakonodavac je predvidio sljedeće načine naplate njihovih usluga:

- 1) Obrt
- 2) Slobodno zanimanje - RPO
- 3) Slobodno zanimanje – drugi dohodak
- 4) Trgovačko društvo
- 5) Radni odnos

1) OBRT – Plaćanje poreza na dohodak

Zakon o pružanju usluga u turizmu daje mogućnost da se djelatnost turističkog vodiča obavlja i putem registriranog obrta.

Za obavljanje obrta vodič mora imati obrtnicu koju izdaje nadležni županijski ured. Upisom obrta u obrtni registar obrtnik je dužan početi s obavljanjem obrta u roku godine dana od izdavanja obrtnice. U roku 8 dana prije početka obavljanja obrta, obrtnik je dužan prijaviti obavljanje obrta nadležnom županijskom uredu.

Mogućnost obustave obrta zbog bolesti, korištenja porodiljnog dopusta i druga pitanja precizno regulira Zakon o obrtu te molimo zainteresirane da ga detaljno prouče.

Dohodak se utvrđuje kao razlika između primitaka i stvarno nastalih izdataka te se na tako utvrđenu osnovicu plaća porez na dohodak. Općenito, sve obveze plaćanja poreza i doprinosa za obrt turističkog vodiča su iste kao i za obrt bilo koje druge djelatnosti.

Osnovica za plaćanje doprinosa utvrđuje se na temelju prosječne hrvatske plaće i koeficijenta 0,65 te se nju utvrđuje mirovinski doprinos po stopi 20% (15+5%), zdravstveni doprinos po stopi 13% te doprinos za ozljedu na radu 0,5% i doprinos za zapošljavanje 1,70%).

Prednosti:

- riješen socijalni status (zdravstveno, mirovinsko...)
- mogućnost prikazivanja troškova

Nedostaci:

- obvezno vođenje poslovnih knjiga
- plaćanje poreza i doprinosa svaki mjesec bez obzira na iznos i dinamiku naplate
- uz doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, obrtnici su također obveznici drugih doprinosa: doprinos TZ-u, HOK-u...

PAUŠALNO OPOREZIVANJE OBRTNIČKE DJELATNOST – za većinu vodiča najpovoljnije rješenje pa smo zato pripremili poseban članak na ovu temu te savjetujemo da ga pročitate.

SEZONSKI OBRT - obrt se može prijaviti i sezonski - najduže na rok od 9 mjeseci.

2) SLOBODNO ZANIMANJE - RPO

Vodič radi za naručitelja temeljem ugovora o djelu. Turistički vodič za obavljenu uslugu izdaje račun, a putnička agencija ili drugi naručitelj isplaćuje ugovorenu naknadu u bruto iznosu na njegov žiro račun.

Turistički vodič koji želi plaćati porez na dohodak temeljem podataka iz poslovnih knjiga podnosi Poreznoj upravi prijavu radi upisa u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Prijava se podnosi u roku 8 dana od početka obavljanja djelatnosti.

Na početku obavljanja djelatnosti porez na dohodak se ne plaća do podnošenja prve godišnje porezne prijave, a na temelju iste se utvrđuju iznosi predujmova poreza na dohodak za iduću godinu. Temeljem tog rješenja porezni obveznik plaća mjesečne predujmove uvijek do kraja mjeseca za sljedeći mjesec. Osnovica za obračun poreza utvrđuje se kao razlika između primitaka i izdataka (stvarno nastalih troškova) evidentiranih u poslovnim knjigama. Za više detalja vidi Zakon o porezu na dohodak. Vodič koji utvrđuje dohodak na temelju poslovnih knjiga i po toj osnovi je mirovinsko i zdravstveno osiguran, obveznik je plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja. Osnovica za plaćanje doprinosa utvrđuje se na temelju prosječne hrvatske plaće i koeficijenta 1.10. Na navedenu osnovicu utvrđuje se mirovinski doprinos po stopi 20%, zdravstveni po stopi 13% te doprinos za ozljeđu na radu 0,5%. Doprinosi vodič plaća po rješenju Porezne uprave do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.

U ovom slučaju priznaju se izdaci za školovanje i stručno usavršavanje (nabava knjiga, udžbenika...), za nabavku radne odjeće. Svečana odjeća za vođenje posebno važnih gostiju, obuća, sunčane naočale, šminka i sl. ne smatraju se porezno priznatim izdacima.

Prednosti:

- riješen socijalni status, zdravstveno,
- mogućnost prikazivanja određenih troškova

3) SLOBODNO ZANIMANJE - DRUGI DOGODAK (ugovor o djelu)

Turistička agencija, udruga vodiča, drugi isplatitelji naknade, naknadu isplaćuju temeljem ugovora o djelu – u kategoriji drugog dohotka (porez po odbitku).

Isplatitelj dohotka je obvezan prilikom isplate obustaviti i uplatiti porez na dohodak te doprinose na obvezna osiguranja, a vodiču isplaćuje neto iznos naknade isključivo na njegov žiro račun. Osnovica za uplatu mirovinskog i zdravstvenog doprinosa je bruto iznos drugog dohotka s tim da se doprinos za mirovinsko osiguranje obustavlja iz naknade (10%), a doprinos za zdravstveno osiguranje se računa na naknadu (7,5%). Kod Ugovora o djelu troškovi koji nastaju u kontekstu izvršavanja usluge su troškovi izvršitelja (dnevnice, putni troškovi i sl.) dok su kod rada prema Ugovoru o radu (nesamostalni rad) to troškovi koje snosi poslodavac.

Prednosti:

- porezi i doprinosi se plaćaju razmjerno dinamici i iznosu naplate
- nema obveze vođenja poslovnih knjiga

Nedostaci:

- nemogućnost priznavanja troškova
- loše riješen socijalni status

Za članove koji to žele, udruge turističkih vodiča (ili tvrtka koja je u vlasništvu udruge kao npr. u Dubrovniku) mogu u ime i za račun vodiča, svojih članova, posredovati u naplati usluga vođenja. Vodiči mogu direktno s naručiteljem sklopiti ugovor o djelu (svejedno usmeni ili pismeni) pa je naručitelj dužan platiti doprinose, porez i prirez i isplatiti vodiču neto iznos na žiro račun.

4) TRGOVAČKO DRUŠTVO

Osim navedenih načina naplate vodič može otvoriti i trgovačko društvo, najčešće putničku agenciju, naročito ako je uz poslove vođenja zainteresiran obavljati i druge djelatnosti.

Zbog složenosti postupka registriranja i rada trgovačkih društava molimo kontaktirati relevantno zakonodavstvo i pravne i knjigovodstvene stručnjake.

5) RADNI ODNOS (ugovor o radu)

Ako se vodič želi, stalno ili sezonski, temeljem ugovora o radu, zaposliti u nekoj od agencija, za sve se informacije o uvjetima, pravima i obvezama mora obratiti toj agenciji tako da ovu mogućnost nećemo posebno